

MINEVA 160 LET OD SMRTI JOSIPINE URBANČIČ TURNOGRAJSKE

Potem ko ji je posvetila zadnjih 12 let življenja, napisala o njej številne knjige, sama financirala obnovo Josipinega groba in spominske plošče v Gradcu, v sodelovanju z občino Preddvor organizirala natečaj za najboljše ljubezensko pismo med mladimi, dala pobudo za obnovo Josipinega spomenika v parku gradu Turn, se je ddr. Mira Delavec Touhami čutila dolžno, da Josipini v čast pripravi posebno slovesnost ob 160. obletnici njene smrti. Še enkrat več je želela poudariti, kako pomembna je bila Turnograjska, ki je s svojim delovanjem močno zaznamovala kulturni prostor sredi 19. stoletja na Slovenskem. Kljub temu da je umrla zelo mlada, je s svojimi literarnimi novostmi, s svežimi idejami in z neizmerno ljubeznijo do slovenskega jezika močno vplivala tudi na kasnejše slovenske ustvarjalce.

ddr. Mira Delavec v vlogi Josipine Turnograjske (foto: Media butik)

Všeč mi je [Deli z ostalimi](#) 1

Deli z ostalimi:

[Tweet](#)

Z močnim čustvenim nabojem prepojen kulturni program in misli ddr. Mire Delavec Touhami nikogar v polni jedilnici Doma starejših občanov Preddvor ni pustil ravnodušnega. Marsikdo je imel orošene oči in nemalo je bilo takih, ki jih je bilo sram, ko so slišali, kakšen odnos imamo Slovenci do svoje zapuščine ter koliko polen mora posameznik, ki je pripravljen žrtvovati svoj čas, energijo in denar, da bi ohranjal kulturno dediščino, preskočiti. Tako kot v minulih dvanajstih letih, ko je Delavčeva pripravljala prireditve v spomin Josipini, je tudi včeraj deževalo. Kot bi bile dežne kaplje Josipinine solze ganjenosti nad njeno srčno predanostjo. Josipina je v pismih na čudovit način opisovala naravo pod Storžičem, ki jo je zelo občudovala. Posebno vzdušje vlada tudi v grajskem parku na Turnu, kjer bomo odslej lahko postali pred

obnovljenim spomenikom Josipine Turnograjske. Projekt obnove je s finančnimi sredstvi podprla Občina Preddvor, ki jo je na včerajšnji slovesnosti zastopala Anka Bolka, predsednica Odbora za šolstvo, šport in kulturo Občine Preddvor.

Kot je v uvodnem nagovoru povedala direktorica Doma starejših občanov Preddvor Andreja Valant, so na Turnu ponosni na Josipino in kolikor se le da, ohranjajo spomin nanjo. V prostorih gradu je urejena tudi spominska soba Josipe

Turnograjske, ki jo vsako leto obišče več ljudi. Tudi oskrbovanci doma radi posedijo v njej. V okviru krožka Modro brati in kramljati so se oskrbovanci lotili branja knjige ddr. Mire Delavec Touhami Šepet rdeče zofe. Nekaj misli o njej je na prireditvi strnila Marija Praznik, ki je povedala, da se je skozi branje knjige zelo čustveno navezala na Josipino in vseskozi podoživljala njeno ljubezensko zgodbo. Josipinino delo je ostalo nedokončano in le radovedni smo lahko, kaj bi njeno navdušenje, ljubezen do slovenskega jezika in izraz domoljubja še prinesli naši deželi, če bi ji bilo dano živeti več kot le 21 pomladi. Nad tem se je zamislil tudi častni govornik na prireditvi, akademik dr. Boštjan Žekš, svetovalec predsednika Republike Slovenije, ki je povedal, da je Josipina morda prav zaradi svoje mladosti ostala tako neopažena in da je napočil čas, ko mora Josipina končno postati naša, pomembna ustvarjalka vseh Slovenk in Slovencev. Josipina je bila svobodoljubna Slovenka, vredna našega ponosa in časti. Ljubila je pesem, slovensko besedo, ples. Vse omenjeno se je prepletalo tudi v kulturnem programu, v katerem so nastopili citrar Dejan Praprotnik. Vokalna skupina Kokrčan, Folklorna skupina in tamburaški ansambel Iskraemeco, novinarka in publicistka Renata Reneja Škrjanc ter voditeljica Saša Pivk Avsec.

Josipina je bila posebna. Bila je ena in edina, je tudi včeraj povedala ddr. Mira Delavec Touhami, ki je misel in željo ob koncu slovesnosti pospremila z naslednjimi besedami: „Bila sem na grobu neumerjajoče slovenske ustvarjalke, na grobu dame, ki je bila umetnica opisovanja duše, umetnica jezika, ki je na papir zilala več kot samo občutja in zgodbe. Naenkrat zaslišim zvok klavirja, na katerega je vedno tako hitro igrala, da so prsti komaj sledili notnemu zapisu. Opazim njen obraz in solzico velja v njenih očeh. Josipina Turnograjska še vedno živi med nami in v nas. Odprimo ji novo pot v slovenski literarni Parnas.“